

ივერიის

ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

ტფილისი.

გაზეთის დასაბარებლად

და განუხადებლად დასაბეჭდად უნდა მიმართონ რედაქციის და წერა-კითხვა-გამაერთ. საზოგადოების კანცელარიის ფასი განცხადებასა: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ 16 კაპ., მეოთხეზედ—3 კაპ.

გაზეთი ღირს:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12 . . .	10 —	6 . . .	6 —
11 . . .	9 50	5 . . .	5 50
10 . . .	8 75	4 . . .	4 75
9 . . .	8 —	3 . . .	3 50
8 . . .	7 25	2 . . .	2 75
7 . . .	6 50	1 . . .	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

პირველი კერძო სამკურნალო ექიმის ნავასარდიანისა
(კუთხაში, ვორცხის ძეგლის პირდაპირ)
ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით:
ბ. ა. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. საღამოებში, ვენეროული (სიფილისი) და საზარდეს ავადმყოფობანი.
ე. მ. ჩაქვანი, 9—10 საათ. სწულვანი: შინაგანი, თვალისა და ნერვებისა.

მკურნალი-ქალი. ა. ა. რუდენკო. 10¹/₂—11¹/₂ საათ. ქალთა სენით და ბავშვების ავადმყოფ. მსურველთ ყვავილს აუტრის.

ზ. ა. ბაზანასანი. — დილის 11¹/₂—12 ს. ქალთა სენით ავადმყოფებს.

ს. ბ. კარაბეგოვანი. 1—1¹/₂ საათ. შინაგანი და ბავშვებისა.

ს. გ. გურგო. 1¹/₂—2¹/₂ ს. შინაგანი, და საზარდეს ავადმყოფობის. ყურის, ყელის და ცხვირის ავადმყოფ.

საღამოობით:
გ. მ. მახვილაძე. — 6—7 საათ. შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფ. ნერვებისა და კანის სნეულებ.

ბ. ა. ნავასარდიანი—6¹/₂—7 საათ. ტ. ა. რუდენკო—სამკურნალო მიზნით გამოიკვლევს ქიმიურად და მიკროსკოპიულად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს და სხვ.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური; არბითათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალო დოქტორი მედიცინის ნავასარდიანი.
Первая частная лечебница Д-ра Навасардиана.
Тифлиси, противъ памяти. Воронцов.

ფელეტონი

ცხოვრება და მხარობა IV

ჩვენის დროის სწავლული ემანუელა

ყველაზედ ძნელი საქმე ბელეტრისტიკაში არის დახატვა ახალგაზდა განათლებულის კაცისა; იმ კაცისა, რომელსაც აქვს იდეალები, რომელიც უნდა გახდეს ლამაზად თავისი ერისა, რომლისაგანაც თანამომკენი ელოდებიან ახალს სიტყვას, ახალის გზის ჩვენებას ცხოვრების გასაუმჯობესებლად. თუ ასეთი ახალგაზდა კაცი განსწავლულია რუსეთისა და ევროპის უმაღლესს სასწავლებლებშია, მაშინ საგანი ბელეტრისტიკისა ერთი ორად უფრო ძნელდება.

ასეთი ახალგაზდა ემანუელი კაცია ოქრო სარდიონიშვილი ან. ერის თავისა. ოქრომ შეასრულა სწავლა ჯერ გიმნაზიაში, მერე მოსკოვის უნივერ-

* „მოლოდულ გზაზე“, იხ. „ივერია“ № 127.

მთავრობის განკარგულებანი

უმაღლესი ბრძანება

ტფილისისა და ქუთაისის მიხეილის სახელმწიფოს სათავადო-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკების წესდებებში შესატან ცვლილებათა შესახებ.

სახელმწიფო საბჭომ, სახელმწიფო კერძობისა, კანონებისა და სამოქალაქო და სასულიერო საქმეთა შერეობულს დეპარტამენტებსა და საზოგადოებრივად, განისაზღვრა ფინანსთა მინისტრის მოსახერხებელი ტფილისისა და ქუთაისის მიხეილის სახელმწიფოს სათავადო-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკების წესდებებში შესატან ცვლილებათა შესახებ, შემდეგი აზრით დაადგინა:

I. ტფილისისა და ქუთაისის სათავადო-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკების წესდებებში საზოგადოებრივად, განისაზღვრა კრებანი შემდეგი წესდებით, რწმუნებულთა კრებანი, ამ საგნის შესახებ წესდების საფუძველით, წესებისა, რომელიც დადგენილია საქალაქო საკრედიტო საზოგადოებათათვის (კანონთა კრებულს მე-XI ტ. მერე ნაწ. საკრედიტო წესდ. მე-X განყოფ. მე-41 მუხ. პირველი სხლით განკრძებულია 1895 წ.), ისევე: 1) ერთი ნაწილი რწმუნებულთა მთელის რიცხვისა ამოკრედიტო იქმნას, ამა წესდების თანხმად, თათოკრედიტო ბანკის მსესხებელთაგან, ხოლო მეორე ნაწილი—კრედიტო გუბერნიის თავად-აზნაურობის მიერ, სამის წლით, ამ საფუძველით, რა საფუძველითაც ირჩევენ მოსკელთ სამხრეთ თანამდებობაზედ, ყოველ მხრედგან ის რიცხვი, რა რიცხვსაც დაადგენს გუბერნიის თავად-აზნაურობის კრება და 2) გარეშეთ ანაკრის შემთხვევაში არ მიეცეთ ნება რწმუნებულთა კრებაზედ დასწრებისა.

II. რაუბრუნდით სსსრ-ის ბანკების დამფუძნებელთა მთელი მთელი მთელი

სიტუაში, შემდეგ წავიდა საზღვარგარეთაც სწავლა-მეცნიერების დასაშავრებლად. ავტორი გვეფიცება, რომ ოქრო ბუნებითაც დიდად ნიჭიერი ემანუელი იყო. ასე აღზრდილი ოქრო მოდის დიდის რიხითა და ამბობს სამშობლოში სამოქმედოდ; მოდის, რათა მოსწონდოს თანამომკენთ ცრემლი მწუხარებისა და უჩვენოს ცრს, თუ რა გზით, რა საშუალებით მიაღწევს იგი ბედნიერებას. სურვილი კარგი და პატიოსანია! ხოლო მის განსახორციელებლად არაკმარა მხოლოდ ბელეტრისტიკის ნიჭი. ბელეტრისტი უპირველესად მხატვარია; მისი საქმეა გადილოს ქალღმერთ ცხოვრების სურათები. ოქრო სარდიონიშვილი-კი აღმოცენდა არა ჩვენს ცხოვრებაში, არა ჩვენს ნიადაგზედ, არამედ იგი ნაყოფი ევროპის მეცნიერებისა, ევროპის აზრის საფუძვლიანო და საპოლიტიკო მიმართულებისა. მოკლედ რომ მოვქრათ, ოქრო სარდიონიშვილმა მოახდა ნაღები ევროპის მეცნიერებას და ფილოსოფიის და ჩამოვიდა ჩვენში უმეცარ თანამომკემების გასანათლებლად და განსავითარებლად.

ფული ბანკების ძირის თანხათა შესადგენად ამა წესდების დანართი:

1) დამფუძნებელთა მიერ შეტანილ ფულის გარდასახვლად ძირის თანხებიდან უნდა გადაიდოს ფული დამფუძნებლებთან საბოლოოდ ანგარიშის განსწორებლად. ტფილისის ბანკის მიერ—ესევე; რაც-კი ფული დასჭირდება, ხოლო ქუთაისის ბანკის მიერ—ამ ანგარიშით, რომ დაურღვევლად იქმნას დატოვებული ბანკის წესდების მიერ აღნიშნული (§ 50) განსწავლული რაოდენობა გარეშულ გირავნობის ფუნდებისა, რომელთა რიცხვიც ერთი ათზედ ძლიერ არ უნდა აღემატებოდეს ძირისა და სათავადო-აზნაურობის საერთო ჯამს. დანახრჩი გარდასახვლად დამთხვეული დამფუძნებელთა მიერ შეტანილი ფული ქუთაისის ბანკის უნდა გარდასახვდეს იქმნას თან და თან ამა ბანკის მოგებადგან.

2) გადა დამფუძნებელთა კუთხილ ფულის გარდასახვის დაწესების ამ თვით და შემდეგ თანდათანობით უნდა დადგენილ იქმნას ფინანსთა მინისტრის მიერ თათოკრედიტო ბანკის წესდებებზედ კომიტეტისა და გამგეობის შერეობულ კრებულთა წარდგენილებისა თანხმად, ისევე, რომ დამფუძნებელთა მთელი მთელი თანხა შეტანილი ფული რიგით დაურთავდეთ და ჭერისინი იქმნენ დაგმარფილებულნი, რომელთაც ნაკლები წილი აქვთ შეტანილია.

3) ვიდრე დამფუძნებლებთან ანგარიშის განსწორებას შეუდგებიან, ამითი სია წესში უნდა იქმნას მოყვანილი მე-2 მუხტ. აღნიშნულ კრებულთა მიერ, რომელსაც უნდა თავმჯდომარეობდეს, კავკასიაში სამოქალაქო ნაწილის მთავარ-მართებელის მიერ, ფინანსთა მინისტრთან მორიგებით, დანიშნული კაცი, ისევე, რომ იმავე გზით უნდა განსწავლული იქმნას.

ანუ, უკეთ რომ ვსთქვათ, ან. ერის თავისის უნდოდა, რომ ეს ასე ყოფილიყო, ხოლო დამერწმუნეთ, რომ ამისათვის უპირველესად საჭირო იყო თვით ავტორს ზედ-მიწევნით სკოლა და ევროპიულ ფილოსოფიისა და მეცნიერების აწინდელი მდგომარეობა; ევროპიულ პოლიტიკურ და სთა ბრძოლა, აწინდელი იდეალები ევროპის ინტელიგენციისა. ერთის სიტყვით, ოქროს დახატვა ისეთი ტვირთია, რომლის ზიდვა ან. ერის თავის სუსტს ძალ-ღონეს არ შეეძლო და ვერც შესძლო. ჩვენმა ავტორმა მისცა ოქროს ის, რაც შეეძლო: დიდად მოიყვარულე გული, კეთილშობილი სურვილები; და არ მისცა ის, რის მიცემა არც შეეძლო: სწავლა, ევროპიულად განათლებული და განსწავლული გონება. ამიტომ ოქრო უფერული არსებობდა, უსახო, საწყალი, კუთხის გლახა. მთელის ქვეყნის სიბრძნე ჩაუღო ვითომ თავში ავტორმა და იმის მეტი-კი ვერა მოახერხებინა-რა, რომ ალაპარაკებს სოფელში სკოლის დაარსების შესახებ (ისიც მხოლოდ ალაპარაკებს!) და სამიოდე თავის გლახს მიწის და-

კეოს, რომელს დამფუძნებელს რანაწილი ეკუთვნის ძირის თანხაში.

სხოლო. ბანკის დამფუძნებელ წესდებთა კუთხილი უფლებანი უქმდება ესევე; მათ მიერ ძირის თანხაში შეტანილ ფულის დაბრუნებამდე, ხოლო ტფილისის ბანკში-კი დამფუძნებელთა დროებითი შესატანი, მათ მიერ გატანილ სესხში იმ რაოდენობისაზე უნდა გარდასახდეს სესხის კადის გასვლამდე, რა რაოდენობისაზეც ესეც იხდა.

III. ფინანსთა მინისტრს მიეძღოს, რომ მან თავისის უფლებით შემოიღოს სხენებულ ბანკთა წესდებებში ცვლილებანი და დამატებანი; რომელთაც საჭიროდ ჭეოფს ამა I და II განყოფილებაში აღნიშნული დადგენილება.

მისმა იმერატორებთან უდავებულესობამ სახელმწიფო საბჭოს ესე აღნიშნულ აზრს დამტკიცება უმაღლესად კეთილ იხება, 1898 წლის 25 მაისს, და მისი აღსრულება ბრძანა.

ახალი ამბავი

მის მალა-ყოვლად უსამღველოესობამ, საქართველოს ექსპრობისა ფლობიანე დაამტკიცა დიდგენილება მცხეთის ეკლესიის განსახლებლად შემდგარ კომიტეტისა იმის შესახებ, რომ რუსეთის იმპერიის სხვა-და-სხვა ქალაქსა და ალაგას გაიგზავნოს შემოწირულებათა შესაკრებლად ტფილისის დიდუბის ეკლესიის წინამძღვარი ცინცაძე და ყარსის ოლქის ბლაღოჩინ მღვდელი კომარი, მხოლოდ იმ პირობით, თუ ამ უკანასკნელმა თავის მოადგილე

ლას აპატივებს. ეს არის და ეს ოქროს „მოღვაწეობა“. ნუ თუ ამისათვის საჭირო იყო რუსეთისა და ევროპის მოვლა, ორჯელ უმაღლესის სწავლის მიღება! როდესაც ოქრო ქალაქში ბძანდებოდა ხოლმე, ესწრობოდა თავისთან ახალგაზდების კრებას. ერთს ასეთს კრებაზედ ან. ერისთავისა მოგვითხრობს: „არ დარჩენიათ არც ერთი საგანი, რომ არ გაეჩხრიკათ(!), არ აეწონათ. პოლიტიკა, მეცნიერება, მთელი კაცობრიობა შერიყა, შეინძრა, განიკითხა ამ პატარა ოთახში. ყველაზე მზიარულად სჩანდა ოქრო, ის განუწყვეტლად ლაპარაკობდა“ (გვ. 193). მკითხველი გულის ფანტკალით ელოდება: აბა რას გვეტყვის ბრძენთა ბრძენი ოქროვო. მაგრამ ამაოდ. ეს გონების გლახა მხოლოდ და მარტო ასეთს პტყელ-პტყელ ფრთხებს იხარჯება: „შრომა! ძმობა! ერთობა! შორს სიზანტევი, ნე ბივრობავ! ოქრო სულითა და გულით დემოკრატია, ამისთვის არსებობს ერთი წოდება, რომელიც შეადგენს გონიერებას, ქუთს, სათნოებასა და შრომას. ოქროს დანიშნუ-

მის მალა-ყოვლად უსამღველოესობა საქართველოს ექსპრობის ფლობიანე ავგისტოს 7-ს მარტყოფის მამა ანტონის მონასტრიდან ტფილისის დაბრუნდება.

კავკასიის მთავარ-მართებელი გენერალ ადიუტანტი თავ. გ. ს. გოლიცინი გუშინ, 29 ივლისს, დილით კოჯრიდან ტფილისის ჩამოვიდა და იმავე დღეს საღამოს მატარებლით, რომელიც 7 საათ. და 48 წუთ. გადის ბათუმს, ტფილისიდან ბორჯომს და იქიდან აბასთუმანს გაემგზავრა.

იმ საჩივრის გამო, რომელიც ტფილისის ხელოსანთა გამგეობის მოხელეთ მიართვეს ბ-ნს გუბერნატორს, რომ ჯამაგირებს არ გვაძლევს ხელოსანთა მოურავი სერობიანციო,—ხელოსანთა გამგეობის საქმეთა განსახილველად და შესამოწმებლად გაგზავნილ იქმნა თავ. ბებუთოვი, რომელმაც უკვე განიხილა გამგეობის საქმეები და აღმოჩნდა, რომ ექვსის თვის განმავლობაში გამგეობას 400 მან. შემოსულია და დაუხარჯავს 600 მან., ასე რომ ხელოსანთა მოურავი ბ-ნი სერობიანცი იძულებული გამხდარა აუცილებელ ხარჯის დასაფარავად თავის ფულიდან დაეხარჯა 200 მან.

არქიმანდრიტის მამა კირიონისა ეპისკოპოსად ხელ-დასხმის დასასწრებლად მოწვეულნი არიან ტფილისში მათი ყოვლად უსამღველოესობა აღექვანდრე, ეპისკოპოსი გურიისა და სამეგრელოსი, და ბესარიონი, იმერეთის ეპისკოპოსი, რომელიც თანამწირველნი იქნებიან 23 ავგისტოს მისის მალა-ყოვლად

ლება სოფელია! (გვ. 193). როგორც ჰხედავთ, ოქროს არავითარი გეგმა მუშაობისა არ შეუდგენია. საწყალს ჰგონია, რომ „გონიერება, სათნოება და შრომა“ გმგმა არის რომელისამე პოლიტიკურ დასისა. არ არის ქვეყანაზედ და არც ყოფილა „დასი“, რომელიც აცხადებდეს, რომ ჩვენ ვემსახურებით „უგონობას“, „არა-სათნოებას“ და „ზარმაცობასა“. საქმე ის არის, თუ ვის როგორ და რა გზით ესმის შრომა, გონიერება და სათნოება. მაგალითებრ, ჩარჩს რომელიც თუმანს ათ შაურად ასესხებს თვეში, ჰგონია, რომ ის იქცევა ძალიან გონიერად და ძალიანაცა ჰშრომობს, არც ძმობას და ლატობს, ვინაიდან გაქირვებულს მოძმეს ფული ასესხა და გაქირვებიდან იხსნა. ოქროს ჰგონია, რომ იგი „ჰშრომობს“, „სათნოებას“ მისდევს; რაკი გლახებს მიწის ღალას აპატივებს, დიდი დემოკრატია და სხვა ამისთანები. ჩვენის ფიქრით-კი ის ჩიორ-კედლობს, თითონაც არ იცის, რას შვრება; ჩვენის ფიქრით, ოქრო ძალიან სცდება, როდესაც ჰფიქრობს, რომ ღალის პატუება

ექსარხოსის ფლაბიანისა და გორის ეპისკოპოსის ლეონიდან ერთად.

* გუშინ, 29 ივლისს, კრება ჰქონდა საბჭოს იმ კომისიის, რომელსაც მინდობილი აქვს ციციანთ აღმართის გაკეთება; როგორც უწყით, საბჭოს მიერ ამისათვის გადაღებულია 9,000 მან. რადგან ამ აღმართის გაკეთების საქმეს იჯარით გაცემა არ მოხერხდა იმის გამო, რომ საბჭოს მიერ ცოტა ფულია გადაღებული, ამობენ მოიჯარადრენი, ამიტომ კრებამ დაადგინა, თვით ქალაქის გამგეობამ იკისროს ამ აღმართის გაწმენდა-გასუფთავება.

* გუშინ ტფილისში გამოაშკარავებულ იქნა ერთი სახადით ავადმყოფი პოლიციის მეცხრე განყოფილებაში (მიხეილის ქუჩაზე) და ორი ყვავილით ავადმყოფი პოლიციის 7 და მე-10 განყოფილებაში (ნორიოსა და მიხეილის ქუჩაზე).

* კავკასიის საფილოქსერო კომიტეტს განზრახვა აქვს მომავალ მეორე კავკასიის საბაღოსნო გამოფენაზედ აზენოს ხალხს ყველა ის მანქანა და საშუალება, რომლითაც შეიძლება ბრძოლა გაეწიოს ხეხილისა და ვაზის სხვადასხვა გვარის მავნე მწერსა და სენს.

* კავკასიის სასოფლო მეურნეობის ინსპექტორი ბ. ნ. ვ. გევესკი უკვე დაბრუნდა კახეთიდან ტფილისს და ამ დღეებში გაემგზავრება ქუთაისის გუბერნიისაკენ ამერიკულ ვაზის სანერგების დასათვლიერებლად.

* 28 ივლისს ღამე მდ. მტკვარმა უცებ მოიმატა ნახევარ ადლის სიმაღლე და წყლის საკურთხებლად აგებული ფარდული კინალამ არ მოიტაცა, რადგან წყალი თავისუფლად გადადიოდა ფარდულის იატაკზე. იმავე ღამეს ტენიკოსმა მელიქ-ბეგლიაროვმა შესაფერი ღონისძიებანი იხმარა და უზრუნველყო ფარდული მოტაცებისაგან.

* ქალაქის სავაჭრო-სამეურნეო პოლიციის უფროსს ზედამხედველს, ბ. ნ. ჯაბადარს პროექტი წარუდგინა ქალაქის...

ასწევს გლეხკაცის მეურნეობას. ჩვენა გვეონია, რომ გლეხი ამ ერთხანობით ნაპატივებ ღალას დუქანში წაიღებს და ბატონ ოქროს სადღეგრძელოს მიირთმევს... და განა ეს უნდოდა ოქროს?

ავრთვე სკოლა. ჩაჰვიტრებიან ჩვენი ოქროები, თუ რა ნაყოფი მოაქვს დღევანდელს ჩვენს სასოფლო სკოლას? ჩვენა გვეონია, რომ არა, თორემ ოპტიმისტურ აღტაცებას არ მიეცემოდნენ მის განხილვისათანავე. ან. ერისთავის სურვილის წინააღმდეგ მისი ოქრო, გმირის ნაცვლად, ძალიან პატარა ყალიბის კაცია; ქვეყანა მოუვლია, სწავლა ვერ მიუღია და მხოლოდ აქა-იქა ყურმოკრულ სიტყვებს იმეორებს: შრომა, მამული. სოფელი, პატრონება, დემოკრატია და სხვა და სხვა. ამის მაგიერ ოქროს შეუძლიან თამამად სთქვას: მახოზი, ლეღვის ჩირი, პანტა, მავალი. ორივე შემთხვევაში ის გაიძახის ცალიერ სიტყვებს. მთელს მოთხოვნაში ოქრო შრომის შესახებ ლაპარაკობს და ვერ-კი უშრომნია. მაგრამ ყველაზედ სასაცი-

ფრინველთა ბაზრის გამართვის შესახებ. ამ პროექტით ბ. ნ. ჯაბადარი სთხოვს ქალაქის გამგეობას, ამოიჩიეთ ისეთი ალაგი, რომ 25,000 შინაური ფრინველი დაეტიოს და გაჰმართეთ იქვე საყასბო. იქვე უნდა იყვნენ ბეთლები ფრინველთა გასასინჯათ, გამართული იყოს ღუმელი და ქვაბები დაკლულ ფრინველის გასაბლღველად და ბუმბულის გასამშრალეზლად. ხოლო გარდასახად დაინიშნოს ვარიისა 1 კაზ. და თითო ქათამ-ბატინდურისა-კი 2 კაზ. ტფილისში ყოველ წელს იყიდება 25,000 ქათამი დაკლული თუ ცოცხალი, 630,000 ვარია და 40,000 ბატი, იხვი და ინდაური. ამას გარდა, სოფლებში ყოველ წელს ჰყიდიან 50,000 ცალს ფრინველს, ასე რომ ყოველ წელს ქალაქ ტფილისში სულ იყიდება 1,245,000 ფრინველი. ამ ანგარიშით ქალაქის გამგეობას შემოსავალი ექნება წელიწადში 17,600 მან., მხოლოდ ამ ბაზრის მოწყობა-მომართვას-კი ერთ ხანად ხარჯი მოუნდება 3,000 მან. და ყოველ წლიურად 3,600 მანეთაზედ, ასე რომ ქალაქის შემოსავალს პირველსავე წელიწადს 11,000 მან. მოემატება და მცხოვრებლებიც უზრუნველ-ყოფილნი იქნებიან ჰირიან და უფარვის ფრინველის საქმლად ხმარებისაგან.

* გურია-სამეგრელოს ეპარქიის სამმართველომ დაადგინა დაარსოს მარტვილის მონასტერში საერთო საცხოვრებელი ბინა 40 ბერისათვის. განზრახვა აქვთ სხვა მონასტრებშიც გაჰმართონ ამ გვარი საცხოვრებელი ადგილები.

* 27 ივლისს, საღამოს 8 1/2 საათზედ, ჯუმათის სადგურზედ ბათუმის მახლობლად ვიღაც ბოროტ-განმზრახველმა ხანჯლით დასკრა ოზურგეთის მცხოვრებელი მიხეილ მიქაძე და დაიშალა. დაშავებული სამკურნალოდ გაგზავნილ იქნა მახლობელს სასოფლო თავ-შესაფარში, ხოლო დამნაშავეს დაქვებენ.

* ქალაქის გამგეობამ უკვე შეიმუშავა პროექტი იმ ცხენის რკინის მარშრუტის შესახებ, რომელიც გაყვებლილ

ლო ის არის, რომ ეს მუქთა ხორა ვაჟბატონი, ეს ცალიერ და უმნიშვნელო სიტყვების გულა, ეს ქარაფ-შუტა დიპლომახანი, რა დარწმუნდება თავისის თავის არარაობას, თავისის თავის ფუქსავატობას, როდი სტყდება, რომ თითონ არა ჰღირს ჰიან ტყემლად, სხვასა სდებს ბრალსა. ხელი შემეშალესო, ვერ დამაფასესო, და სხვა.

იმდენად შესანიშნავია თავისის უკიდურესის უხამსობით ეს ბოღვა ოქროსი, რომ არ ძალმიძს აქ მისივე სიტყვები არ მოგახსენოთ. ჩვენ მხოლოდ შიგადაშიგ ჩვენს შენიშვნებს ჩავუერთავთ.

სოფელში ცხოვრების რამდენისამე თვის შემდეგ ოქრო იჯდა თავისის კაბინეთში, მოგვითხოვს ან. გრი-სთავისა, და სწერდა თავის მეგობარ ვანოს მოსკოვში შემდგესაო:

„კარგა ხანია მას აქეთ (გვერდი 198), რაც არ გამოგლანაარაკებია, ძვირფასო მეგობარო! უმეკელია ფიქრობ: ის თავმოყვარე ქართველია: ვადრე სჭირდება, აგონდება, — მერე მტრად ჩავთვლის, ზურგს მოგაქცევ-

იქნას მოიჯარადრისაგან, თუ ვინც ცოტაა იჯარით მიეცა ვისმე აწ არსებულ ტფილისის ცხენის რკინის გზის წარმოება. უნდა გაყვანილ იქნას გზები: 1) დიდუბეში. ამ გზამ უნდა გაიაროს მუშტაიდის ბაღზედ და გავიდეს დიდუბის ღვთის-მშობლის ეკლესიისაკენ მიმავალ გზით ეკლესიამდე. თუ მიწათ-მოქმედების სამინისტრომ ნება არ დართო, რომ მუშტაიდზედ იქნას გზა გაყვანილი, მაშინ ელისაბედის ქუჩით უნდა იქნას გაყვანილი დიდუბის ეკლესიამდე და შემდეგ მარულის მოედანამდე; 2) შუა-ბაზრისაკენ. ეს გზა წავაერევის მოედნიდან, გაივლის სიონის ქუჩას, შუა-ბაზრს და შეუერთდება ორთაქალისაკენ მიმავალ რკინის გზას ავლაბრის ხიდის მახლობლად; 3) აკსაბაში. გზა მიედნიდან სირაჯხანის აღმართზედ აივლის, ავკახეთის მეიდანზედ და წავა კახეთის ქუჩაზედ წმ. ეკატერინეს ეკლესიამდე; 4) ნავთფუშაში. ავლაბრის გზიდან გაყვანილ იქნება გზატკეცილზედ ცხენის რკინის გზა, გაივლის ნავთფუშს, ჩავა აწ არსებულ ქალაქის საყასბომდის და შემდეგ, საყასბოს ახალ შენობის აგებისათანავე, ამ შენობამდის; 5) კვარჯაღ. მიხეილისა და ბაღის ქუჩის კუთხიდან გაყვანილ იქნება ცხენის რკინის გზის ახალი ლიანდაგი, ბაღის ქუჩაზედ გაივლის, აქედან ელისაბედისა და რკინის გზის სადგურის ქუჩით პირდაპირ ამიერ-კავკასიის რკინის გზის სადგურამდის მივა.

* სატახტო ქალაქების გაზეთები სწერენ, რომ გზათა საინჟინერო ინსტიტუტში დაარსებულ იქნა სტიპენდიო განსვენებულის თავ. ნ. ნ. ბარათაშვილის სახელობაზედაო.

* გაზ. „Тер. Вѣд.“ სწერს, რომ 1899 წლის 1 იანვრიდან პიატიგორსკსა, ელენოვოდსკსა, კისლოვოდსკსა და ესენტუქში დაარსებულ იქნება განსაკუთრებული დასი პოლიციელთაო. პიატიგორსკში დანიშნულ იქნება ერთი ბოქაული და ოთხი ბოქაულის თანაშემწე და დანარჩენ ადგილებში თითო ბოქაული და ოთხი თანაშემწე პოლიციის მოსამსახურეთა დასაქირავებლად

სო. რაც საქართველოში მოვევ, განუსაზღვრელ ვარემოებაში ვიმყოფები. (ტყუის! ან რა სისულელეა ეს „განუსაზღვრელი ვარემოება“? — Безграничныя обстоятельства!) მანდ დაწყობილმა გვემამ ჩემის მოქმედებისამ არ ივარგა; ნიადაგი, ხალხი და ჰაერი თითქოს წინ აღუდგა, ერთხმად შესძახეს: ჯერ ადრეა, ჩვენთვის უცხოაო. (ტყუის: არავითარი „დაწყობილი გვემა“ ოქროს არა ჰქონდა. წინ რაღას აღუდგენ? ნუ თუ იმას, რომ ორსამ კაცს დალაპატარა? ანუ სკოლას აღუდგენ წინ? იმ სკოლას, რომელსაც თითონ უშენებდა გლეხებს თავისის ხარჯით?) გადაწყვიტე ჯერ გავიცნო ხალხი, მაგრამ მგონი მთელი სიცოცხლე შევლიო ამ სურვილს (ოღონდაც! ოქროსთანა კაცი მთელი სიცოცხლე იტრიალებს ხალხში და ხალხს-კი ვერ გაიცნობს. ეს ერთი მართალი როგორღაც წამოსცდა!) ღმერთო, ნუ თუ ამ მშვენიერ ნიჭიერ ხალხში უნდა იმალებოდეს ბოროტება? (კარგია, თუ იმალება მხოლოდ. მაგრამ რომელ ბოროტებასა ჰძძანებს? განა

ხაზინამ გადასდო პიატიგორსკისათვის — 9,539 მან., კისლოვოდსკისათვის — 2,607 მან., ესენტუქისათვის — 1,608 მან. და ელენოვოდსკისათვის — 992 მან. მოსამსახურეთა რიცხვისა და ჯამაგირების რაოდენობის გამორკვევა მიენდო კავკასიის მთავარმართებელს.

* ქუთაისი. 19 ივლისს სცენის მოყვრეთ გაჰმართეს წარმოდგენა ხიზაბავრის ეკლესიის სასარგებლოდ, რომელიც ცხლა შენდება. წარმოდგენა გამართული იყო ბ. ნ. თუმანიშვილის სახლში, რადგანაც თეატრის დარბაზს უსასყიდლოდ არავის უთმობენ. მოთამაშენი იყვნენ სცენის მოყვარენი ქალნი და ვაენი. წარმოდგენამ კარგად ჩაიარა და საზოგადოება, რომელიც ბლომად დაესწრო, ნასიამოვნები და კმაყოფილი დარჩა. წარმოდგენის: „ბაიყუში“ ცაგარლის კომედია, „მონადირე“ და ვოდვეილი „არც აქეთ და არც იქით“. მონაწილეობას იღებდნენ: კნიაჟენა ნ. აბაშიძისა, ქ. ნი. ნი. ფერაძისა და ბ. ნი. ნი. ანძერძი, გ. საფაროვი, ა. ფეიქრიშვილი, ა. ვარლამიშვილი, ვ. ჩინიჭიშვილი და ა. ბალახოვი. სამწუხაროდ, სცენის სივრცოვე და უხერხულობა ხელს უშლიდა წარმოდგენას, მაგრამ მოთამაშეებმა მაინც დასძლიეს ეს დამარცხოება, მაღლობის ღირსია ბ. ა. ფეიქრიშვილი ამ წარმოდგენის გამართვისათვის.

* ოზურგეთი. ამ წლის პირველი იანვრიდან მთელს მაზრაში დაარსებულ იქნა 6 სამრევლო სასწავლებელი: სოფ. ტოლბესა, ქვემო-აკეთსა, გონების-კარსა, ბულუხაურსა, ჯვარცხმსა და ექალიში. სამაზრო მეთვალყურის მოხსენებით საქირაო სამრევლო სასწავლებლები დაარსებულ იქნას სოფ. კანიეთსა, აქსა, კახურსა, ახალსოფელსა, კვირიკესა, მიდიანსა, ზემო-ბანსა, არხატისა, გოგორეთსა, პამპალეთსა, უჩხოზსა, ქალასა, ბუხუთსა, ძიმიტსა, გორსა, ამაღლებასა და ზემო ამაღლებაში. ამათ გარდა საქირაო აგრეთვე დაარსებულ იქნას 8 წერა კითხვის სასწავლებლებს წელიწადში 5,015 მან.

არის ამ ხანად, ან ყოფილა როდისმე ვერი, რომელშიაც „ბოროტება“ არა ყოფილა? მაშ რას ამბობს დიპლომახანი ოქროს? ჩემი ცხოვრება ორწყალ შუაა, არ ვიცი რომლის ნაპირას გამოიყვანს ბედის ნავი. (შენ-დავთ! განათლებულ ოქროს ხეპრე კაცივით სწამს, რომ ყოველს კაცს თავისი ბედი უშუბლზედ უწერია!) შენ კარგად იცნობ ჩემს იდეალს, მისწრაფებასა, რომელიც მდგომარეობს გაკვირვებულ მოძმეთა დახმარება-აღდგენაში. (მერე იცით, ბატონო, რა გზით აღდგება თქვენი მოძმე? თქვენა გვანიათ, რომ ეს გზა არის დალის პატიება. ძალიან სცდებით). მოვედი თუ არა, სოფლისკენ გავწვი. ძმა მკლავებ გაშლილი დამიხვდა, ფრთები შეასხა ჩემს სურვილებს, აღმითქვა დახმარება... მაგრამ, მერე, როცა ხალხს დავეუწყე ძღვევა, ძმაც და მეზობლებიც განზე გამოიდგნენ. (ბოშო, და მაშ რა გვეონა? ქვეყანა შენისთანა სულელი გვეონა და მოსტყუდნი? შენ ძმა ტიტკოს რომ დაეჯერებინა შენთვის, ისიც ხომ ბოლოს შენსავით გლახა გახდებოდა?

დასკირდება და 8 წერა-კითხვის სასწავლებელს — 1,640 მან. სულ 25 სამრევლო-სასწავლებელს — 7,755 მან.

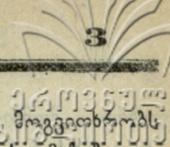
* ს. ჭაბა, (ქვედა აქარა), 19 ივლისი. ავერ ერთი თვეა, რაც ჩვენში ნამი წვიმა არა ყოფილა; ისეთი საშინელი სიციხეა, რომ მიწაზედ კვერცი შეიწვის. ასეთ სიციხე-გვალვის მომსწრენი არა ყოფილენარ. სიმინდები ისე ამოიწვა, რომ სრულიად გაყვითლებულია. რაღა თქმა უნდა, წრეულს სიმინდის მოსავალი ძალიან ნაკლები უნდა იყოს. პურისა და ქერის თესვა ჩვენში ბლომად არ იციან, უმეტესად სიმინდსა თესენ. თუ ვისმეს ჰქონდა პურის ყანა, ისიც ზამთრის სიციხემ გააფუქა, სათესლე პური და ქერი აღარ იშოვება. მაღლობა ღმერთს კიდევ, რომ შარშანდელი სიმინდები ზოგიერთს მოეპოვება და ღარბ ხალხს იმედი აქვს, მშვიერი არ დავიხოცებით და სესხით მაინც მოგვეცემო.

ხეხილსა, ყურძენსა და ვაშლ-კაკლს ჯერ კარგად ასხია, ამ მხრივ მოსავალმა არ გვიმტყუნა. ჩვენს ხალხს ხილის დიდი იმედი აქვს, სახელმწიფო ხარჯი ამითი უნდა გაისტუმროს.

რამდენჯერმე აქარაში სკოლის დაარსების შესახებ თხოვნა დაწერილი გვექონდა, მაგრამ ყურადღება არავინ არ მოგვქცია და დარჩენილები ვართ ასე უსასწავლებლოდ. ნუთუ ამ მხრივ ჩვენს ხალხს ბედი არასოდეს არ გაუღიმიებს?!

* სოფ. სკრა, (გორის მაზრა). 26 ივლისს ღამე ვიღაც ბოროტ-მოქმედთ ცეცხლი წაუკიდეს ნახევარ-ბამდის ბზით გატეხილს საძელოს, რომელიც ტფილისის გუბერნიის თავად-ანაურობის ღარბ მოსწავლეთა დამხმარებელ საზოგადოების მამულში იდგა. საძელოდან ცეცხლი მოეკიდა იქვე მახლობლად მყოფს ქერის ბუას და სულ ერთიანად დაიწვა. ზარალი 300 მან. მამულის გამგემ ცეცხლის მოკიდებისათანავე რკინის გზის სადგურის უფროსს მიჰმართა, რომ ცეცხლის საქრობი მახქანა გვათხოვეთო, მაგრამ უფროსმა ბ. ნ. ნ. ხაზარინმა არ შე-

ოქროს ძალიან უკვირს და უმეცრებაში უთვლის ძმასა და ნათესავებს, რატომ ჩემებრ სულელურად არ დაბნის მამა-პაპული ცხოვრება! ჰაერში კოშკების მშენებელი, ბედოვლათი მიწოდეს. (ეს ცოტაა, მე და ჩემმა ღმერთმა!) იძულებული ვიყავ გავყროდი ტიტკოს. ის მეუბნება: ადრეაო! (რა არის ადრე? რას ბოღვ, თქვენო ბრწყინვალეობა?) მეორეც ესა—მარტო მე ვერას გავხდები, მას-კი არ შეუძლიან მომყვეს, რადგან ცოლ-შვილის პატრონს ეს ნაბიჯი (რომელი ნაბიჯი!) ძვირად დაუჯდება. ამ აზრისა ტიტკო, და ნუ თუ ვიწრო ჩარჩოში არ არის ჩასმული ეს მისწრაფება? (რომელი მისწრაფება? მაშ ცოლ-შვილს კვება არ უნდა? მაშ ცოლ-შვილიანი კაცი საზოგადო მოღვაწეთ აღარ ვარგებულა? მაშ ყველა დიდი კაცი და საქვეყნო მოღვაწე უცოლ-შვილო იყო? სწორედ საკვირველია ოქროს საქმე).

იწყნარა გამგეს თხოვნა. სწორედ სამწუხაროა, რომ ამ გვარ შემთხვევის დროს რკინის გზის მოხელეობა შესაფერის დახმარებას არ აძლევს ხოლმე თავის მებოძობებს. (ახ. მიმ.)

27 ივლისს ქუთაისის გუბერნიის მცხოვრებელი ახ. იაშვილი და დადგენილი ოლქის მცხოვრებელი ჰაჯი-მამედ-ოღლი ძველ ფოსტის ქუჩის ერთს ლუდხანაში შევიდნენ და ერთი კვარტი ლუდი მოითხოვეს. მის დროს ასტენს ერთი აურ-ზაური იაშვილი იძრა ხანჯალი და ცემა დაუწყო ქურბელსა და დაზავს, ლუდხანაში შევიდა პოლიციელი და უბრძანა, რომ ზოგჯერთან წამაყვირო, მაგრამ იაშვილი ყურადღება არ მიაქცია. პოლიციელს მოეშველნენ სხვებიც და იაშვილი შეიპყრეს ეზოში, საიდანაც აპრობდა გაქცევასა და დამალვას.

სოფ. შემოქმედის (ოზურგეთის მაზრა). 20 ივლისს ქუთაისის დროს ჩხუბი მოუვიდა გლეხებს ვაშაიძესა და ჩიტაშვილს და ჩხუბის დროს ჩიტაშვილი რევოლვერით მოკლა ვაშაიძე.

დაბატ სოფელი

(მოწერილი ამბები)

სოფ. მოხინი, (გორის მაზრა). 1893 წლამდე, როდესაც დაიწყეს ჩვენში თავდაზნაურობის წოდებისა და განათლებულ კაცთა არჩევა მამასახლისებად, აქაური ეხლანდელი მამასახლისო შესდგებოდა სამს მამასახლისოსაგან, სამს საზოგადოებისაგან და თითოეულის საქმეს თითო მამასახლისი განაგებდა. ერთი საზოგადოება ვახლდათ მოხინისა, მეორე ვაყასი და მესამე — ალისა. ზემოხსენებულს 1893 წელს ეს სამი საზოგადოება შეფარეს და აირჩიეს ყველასთვის ერთი მამასახლისი, კაცი ვითომ-და განათლებული. თქვენი მტერი, რაც ამ მამასახლისს გაუჭირდა საქმის მართვა-გამგეობა. სამამასახლისოში ითვლებოდა 22 სოფელი, გაფანტული თითქმის 200 ოთხ-კუთხ ვერსის მანძილზე. ერთს სოფელში რომ მივა კაცი საქმისა გამო მამასახლისთან, ეტყვიან, სხვა სოფელში წავიდაო, იქ გადახვალ და არც იქ არის; მოდი და ასე სდიე უკან! ან როგორ უნდა მოუაროს მამასახლისმა 22 სოფელს, რომლებშიც 1200

მხოლოდ მცირე რამ... თავისი საკუთარი თავი; თავისი საკუთარი არაობა, თავისი საკუთარი უსწავლელობა, გაუნათლებლობა, მისის უმნიშვნელობის მიზეზნი კი სწორედ ეს თვისებანია.

უმორჩილესადა ვოხოვთ მკითხველს, გაისარჯოს და თვით გადიკთხოს ოქროს წერილი თავიდან ბოლომდე (გვ. 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204 და 205.) ეს უშველებელი მისი წერილი ჩინებული ნიმუშია კლასიკურის სიტრუისა, სირგენისა, უნიკობისა და ვინ იცის კიდევ რისა!

აი! ეს ვაგბატონი ან. ერისთავის აზრით საუკეთესო ახალგაზდა ყმა-წვილი კაცია ჩვენის დროისა. ავტორის აზრით, აი როგორ ნასწავლებს გვაძლევს, რუსეთი და ევროპა. დიდი, ძალიან დიდი ცილის წამება! რასაკვირველია, ბევრი რამ ეძრახება ჩვენს უმადლეს სწავლა-მიღებულ ყმაწვილ კაცებს, მაგრამ ასეთი კუთხის სიგლახე-კი არ მიეწერებათ. უმადლეს სწავლა მიღებულ ყმაწვილ კაცებისა დღევანდელი უმრავლესობა,

კომლზე მეტი სცხოვრობს და არა ნაკლები. უწინდელმა მამასახლისმა, გაუთავდა თუ არა ვადა სამსახურისა, ხელ-მეორედ არჩევანის უარი განაცხადა. აირჩიეს ეხლა სხვა, მაგრამ ვერც ამან გააწყო რამ. არ გასულა სულ ათი თვე, რომ სამსახურს თავი დაანება და ჩაადგო საგონებელში ეხლა ახალი მამასახლისი და სოფლის სამმართველოს დარაჯი და ჩაეფარი. საქმე ის გახლავთ, რომ სოფლის მმართველობის ხარჯისათვის (მამასახლისისა, ჩაფრისა და დარაჯის ჯამაგირები და კანცელარიის ხარჯი) წელიწადში თითო კომლს ართმევენ თითო მანათს, თითო მანათის მაგიერ ამ ათ თვეში მიიკროფა ჯერ სამსამი აბაზი და მეგრე ათ-ათი შაური, სულ თითო მანათის მაგიერად თითო მანათი და 10 კაპ. მოიკრიფა და დიხარჯა კიდევ, თუმცა ჯერ 10 თვის მეტი არ გასულა. ორის თვის ფული და ორ-ორი შაურიც ჩაიყლაპა. შეერგებათ თუ არა ეს ჩაყლაპვა, არ ვიცი, ხოლო გლეხები-კი ჩივილს აპირებენ. ჩვენის აზრით, აუცილებლად საქროა, ამ 22 სოფლისათვის იყოს ერთი მამასახლისი-კი არა, არამედ სამი, როგორც უწინ იყო, ან ორი მინც, თორემ ერთი მამასახლისი ვერ მოუვლის, რაც უნდა მხენ იყოს.

პურის მოსავალი წრეულს გაცილებით კარგია შარშანდელზედაცა და შარშანწინდელზედაც, მაგრამ რა გამოვიდა! ვინ არ მიადგება ეხლა მახსიელის კალოს ჩანახითა და ტომრებით. ურია გინდა, თუ მოვასშე, დალაქი თუ ხარაზი. ყველას აურწყავს გლეხი და მისცემს, რაც ერგება და არ ერგება. რაც უნდა ცოტა ვადაჩქეს, იმით ინუგეშებს თავს; აე ვალი ხომ მოვიშორე და ეხლა დემერით მოწყალეთაო!

სიმინდის მოსავალს ივლისამდე ცუდი პირი უჩანდა. ქვენა ქარმა და უწვილობამ თითქმის სულ წაახდინა სიმინდი. მაგრამ 27 ივლისს ღამე და 28 შუადღემდე სწვიმდა და გლეხებს იმედი აქვთ, რომ წვიმა სიმინდს ძლიერ მოუხდებდა და გამოაბრუნებოდა. ვენახი ჩვენკენ ცოტაა, მაგრამ რაც არის, ისიც წაადინა სუსითონმა შამთარმა. აქაურ ვლენის კაცის დაუ-

რასაკვირველია, ვერ დაიქადებს, რომ იგი მომზადებული იყოს საზოგადო მოღვაწეობისათვის, ვერც დიდის გაინების განვითარებით მოიწონებს თავს... ხოლო ეს კი უმეტესია, რომ ყოველ მათგანს თითო რამ საგანი სპეციალურად შეუსწავლია და ჰქუშაობს ნელ-ნელა, ეს მასწავლებელია, ის ექიმია, მავანი აგრონომია, ის ბეთალია, ეს ინჟინერია და სხვა და სხვა.

ჩვენ, რასაკვირველია, ამას არ ვკმარობთ, მეტრს ვითხოვთ მათგან. ხოლო თუ იგინი მეტს ვერ იძლევიან, ეს მარტო-იმითი ბრალი არ არის. ერთი რამ კი უმეტესია, რომ მათ შორის დღისით სანთლით რომ ეძებოთ, ვერ იპოვით ვერავის ოქროს-თანა უგუნურს. ასეთი მარცხი ჩვენს ნიჭიერს ავტორს იმიტომ მოუვიდა, რომ თავის ძალ-ღონესა, თავის განათლებასა და სწავლაზედ აღმატებულს საგანს მოეკიდა. ან. ერისთავისას რომ თავისი ოქროს-თვის პატარა წრე შამოეფარგლა სასპარეზოდ, მაგალითებრ გამოეყვანა ექიმად, მასწავლებლად, მეურნედ,

დევრობამ აქაც იჩინა თავი. ორ წელიწადს არ იყო ძლიერ ცივი ზამთარი და ვაზი არ დამარხეს, იქმნება ეხლაც არ იყოს სუსხიანი ზამთარი. ამ გვარ დაუდევრობას ჯილდოდ ვაზის გაფუჭება მოჰყვა.

სტუმარი

სოფ. კოდორი, (სენაკის მაზრა). ეს სოფელი გუფუგარის საზოგადოებაშია გაშენებული მდინარე რიანის მარცხენა მხარეზე; ჩრდილოეთ აღმოსავლეთით საზღვრავს სოფელს გოდორის მდ. რიანი, ხოლო სამხრეთ დასავლეთით მდ. ნარინი (უწინ აქ მინაჯლა რიანი). სოფლის მკვიდრნი უმეტეს ნაწილად სახელმწიფო გლეხნი არიან და სიმინდის მოყვანას მისდევენ; აგრესამი წაქაფადაც, რაც უმეტესად ბეჭდს და ჩაყრდნენ გაჭირებულს მდგომარეობაში; 1895 წლიდან გაეშენა რიანის იქვე გადადგა გასაფხულ საფხულაობით, გადმოადის გადამოტადგან და თითქმის ყოველ თვე უფუჭებს ხალხს ჭარხაშულს, ასე რომ დადი საქმეა, თუ შეათქვამს მუვიდა წაიჭრას სარჩო. ძველი სახელმწიფო გარდასახდა ითვლებს ს. გოდორს 4,000 მანეთად. ესლას ხანინამ თავისი მოითხოვა და მოკიდა მთავრობისაგან ბრძანება, რომ ერთიანად გარდასახდა ეს გარდასახდა, რაც თითოეულს კომლს შეკვება თითქმის 33 მანეთი; გლეხები აქ ისეთს გაჭირებულებაში არიან, რომ არა თუ 33 მანეთისა, თითო მანეთის გარდასახდა გაუჭირდათ, ასწერეს ხარა, ძრახს და შინაური ფრანგულია, მაგრამ მაინც კერა გახდა. როგორც შეკითხეთ, მთავრობისათვის მიუთხოვეთ თხოვნა, რომ ცუდ მოსავლას წლებს მიზეზით არ შეკვიდრან ძველს ვალის ერთად გარდასახდა და თუ შთაღდა შეკვება შესაძლებელია თუ არა, გუფუგარისა და სხუთს წდას განმავლობაში ნაწილ-ნა-

მდვლად, უფრო ადვილად და კარგად გაირკვევდა საგანს. არა, მან განიზრახა თავისი ოქრო ყოფილიყო საქართველოში ის, რაც რუსეთში იყვნენ ბაზაროვები, ნეჭდანოვები... ხოლო ამისათვის არ აღმოუჩნდა საკმარისი მომზადება თვით ავტორს, თვით შექმნელს ოქროსას.

შეიძლება იკითხოთ: მაშ რისთვის და რად შეიყვარა კვიანმა ქეთინომ ეს უხვირო ოქროვო? რისთვის და რად დააყენა ეს ყველაზედ მაღალი რა ჰპოვა მასში სახარბილოო?

აკი მოგახსენეთ: გული, გული და გული! ან. ერისთავისამ ისეთი გული ჩაუღო მეგრეში ოქროს, რომელსაც შეუძლიან მოხიბლოს, მოინადიროს ყველა და მეტადრე ქალი. გონების ბარჯს ოქროსას მკითხველი მეგრე და მეგრე იგებს, ხოლო კეთილმოზილი მისი გული-კი პირველს ვაცნობაშივე გაგიტაცებთ. ოქროს გული დიხადა მზად არის თავ-დადებისათვის, სამსახურისათვის. ჩააყენეთ ოქრო ისეთს გარემოებაში, სადაც ბევრი თავის მტრევა არ უნდა კაცს იმის გამოსაცნობად, თუ

წაიღად გარდასახდაო. დიდად დაიმკებულნი არიან სოფელნი, რომ თავი რაბა, გაიგებს რა დაწვრილებით იმთს გაჭირებულს მდგომარეობას, დარსუელს უფრადებას მიაქცევს და თხოვნას აღუსრულებს.

არა მარტო ერთს მხრავს ს. გოდორი ტანჯულ-შეწუხებულს. როგორც თქვით, სამხრეთ-დასავლეთით უფლას ს. გოდორს მდ. ნარინი; ოთხი წელიწადი აქმნება, რაც რიანის ჩვეულებად გახდა, რომ, როცა ნახევარ არმინზედ მომეტებს წაქაფა რიანში, თითქმის ერთი მესამედი რიანის წყლისა ჩადის ნარინში, რომელიც ასევე რიანში უნდა ჩაყრიას. ამას ვინა სწავის, ამის მაგადად, რომ წყალს გზა მისცენ, რათა მალე გაიქვას, გაკეთეს სამ ოთხს ადგილზედ სადამბუნი ვადან კანა და განაშენა თევზის დასაჭერად, რის გამოც წყალი გუბდება და აფუჭებს სახსარ-სათესისა და საზღავს ადგილებს. ამ სადამბუნი წყალაობით საზოგადოებას ყოველ წელი 5000 მანეთად ზარალი ექვება და ამას გარდა, ეს დაგუბებული წყალი აფუჭებს ჭვარს და სხვა-და-სხვა სენს აჩენს.

ამის შესახებ ადგილობრივმა მკვდე-ლმა მ. დ. ფ. — მ. მარტოა არაზა ბნს ახამის ნაწილს ბოჭუჯს და სთხოვა აულებანების სადამბუნი ნარინზედ. ბნმა ბოჭუჯმა თავისის მხრავ განგარ. გულება გასცა და ეს ამბავი აწინაბა სენაკის მაზრის ექიმს განაანს. ბნმა განაანს გამოგზავნა ივლისის თვეში 1897 წ. ადგილობრივ შესამწებულად ექიმს სოფელში. ბნმა ხოფერამ შეამწებ, რომ ნამდვილად მაგნებლად ეს სადამბუნი საზოგადოების ვანმრთელობისათვის და აუცილებლად საჭიროა მისი აღება და გაწმენდა ნარინისათვის, მაგრამ მაინც ეს საქმე ვერ-ჯერობით ასევე დაჩქინდა.

მ. დომენტი ფირცხალავა

რუსეთი

რუსეთში ცოლ-ქმართა განშორებისა და განქორწინების კანონები სრულიად არ აკმაყოფილებს ცხოველებს. გვარი უბელურება ჰხდება. აი, მაგა-

რა არის მართალი, და ოქრო ნსწრაფლ გადავარდება სამოქმედოდ. ომიანობის დროს ოქრო პირველი გავიღოდა მტრებზედ. რადა? იმიტომ, რომ გული აქვს და საგანსაც ცხადად ჰხედავს სამოქმედოს. სურათი ძირეულად შეიცვლება, როდესაც ოქროსთანა კაცებს ჩააყენებთ ისეთს ვითარებაში, სადაც უპირველესად გონების მუშაობა სჭირდება. ის აქ არ ივარგებს. დიდებული სარდალი მეფე ერეკლე ნაკლები პოლიტიკოსი იყო; დიდებული მოლაშქრე ნაპოლეონი უხვირო მმართველი იყო და მეგრე სხვები. ოქროსთანა კაცები ინატრეთ სამოქმედოდ, ოდეს საგანი უკვე გარკვეულია. ხოლო ნუ გინდათ ისინი იქ, სადაც ფილო-სოფიური განსჯაა სჭირო, სადაც ტინის ძალუმი მოძრაობაა ხელსაყრელი, სადაც სჭიროა დალაგებული, დაწყნარებული შრომა შესწავლისა და გამოკვლევისათვის.

ამ რიგად ოქრო ან. ერისთავისა ნახევარი კაცია, ცელმხრივი და, მასადამე, გმირად არ ვარგობს. ოქროს კეთილს გულს რომ ქეთინოს

ლითებრ, რა ამბავს მოგვიტყვიან „Суд. раз.“, რომლის მიზეზად სრულიად და სავსებით ამ კანონების უსრულობა უნდა ჩითვალოს. 1888 წელს ქ. ორიოლის ვაჭრის ახალგაზ. და ვაჟმა ცოლად შეირთო ვაჭრისა. ვე ქალი გიმნაზიის მოსწავლე და რამდენიმე თვე ტკბილად სცხოვრობდნენ ერთად. შემდეგ ქალს შესძაგდა ქმარი, თავი დაანება და მშობლებთან დაბრუნდა. ქმარი ბევრს ეცადა, რომ უკან დაებრუნებინა ცოლი, მაგრამ ქალი ყოველივე დამოკიდებულება მოსპო ქმართან და წერილი მისწერა: „ამით ვაცუობინებთ, რომ მე არას დროს თქვენი ცოლი არ ვავხდები, როგორც არ ვიყავი დღემდის; მე თქვენ გამოჯობინებთ სხვა ღირსეულს კაცს და მალე ყველა იმის შესახებ დაიწყებს ლაპარაკს, რა მდგომარეობაშია თქვენ იქმნებით ჩაყენებული, რადგან კანონიერად არ იქმნებით ცოლთან გაყრილი“ ეს წერილი ცოლმა ქმარს თავისს მშობლებთან გადასვლის სამის წლის შემდეგ მისწერა. ამის შემდეგ გაიარა რამდენიმე თვე და კაცმა გაიგო, რომ იმის კანონიერ ცოლს შვილი ეყოლა და კანონიერად დაბადებულ შვილად შთააწერინა. ქმარმა მიჰმართა ბრალმდებელს, რომ ჩემი ცოლი სამართალში მიეცითო. ბრალდება ისეთი ცხადი იყო, რომ ქალმა თავდარიგი არც კი დაიჭირა თავისს დასაცველად და ოლქის სასამართლომ დამნაშავედ იცნო იგი. როდესაც ოლქის სასამართლოს განაჩენი ძალაში შევიდა, ქმარმა მიჰმართა ადგილობრივ კონსისტორიას, რომ გამყარეთ ცოლს და დამამტკიცებელ საბუთად წარუდგინა ზემოხსენებული წერილი ცოლისა, განაჩენი ოლქის სასამართლოსი და მოწმობა იმის შესახებ, რომ იმის ცოლს შვილი ეყოლა.

კონსისტორიამ არ უარაჰყო საბუთების სიმართლე, მაგრამ „1892 წლის მე-XVI ტ. I ნაწ. 1016 მუხლის“ ძალით, რომელშიც ნათქვამია, რომ მრუმობისათვის სისხლის სამართლის მიერ დასჯილნი მეუღლენი იმავე დანაშაულისათვის არ უნდა იქმნებოდნენ სასამართლოს მიერო, უარს

ქუა დახარებოდა. უეჭველად ოქრო არ დაიღუბებოდა იქნება კიდევ ამიტომ იფეთქა მათ შორის სიყვარულმა, რომ ერთი მეორისათვის ისე საჭირონი იყვნენ. ჩვენი ეხლანდელი ყმაწვილ-კაცობა მოკლებულია სწორედ იმას, რითაც ან. ერისთავისამ უხვად დაჯილდოვა თავისი ოქრო: მოსიყვარულე გულს. მშრალი, გაუმთბარი მოსიყვარულე გულის სხივებით, გონება ეგოისტურია. იგი თავისკენ ითლის ხელეჩინავეთ; სხვისა ქირი-ლობეს ჩხირო, იმის შესახებ არის ნათქვამი დღეს ცხოვრება ძალიან გართულდა, ისე, რომ ცარიელის კეთილის გულით ფონს ვეღარ ვაგა კაცი. მხოლოდ კეთილის სურვილებით აღჭურვილი ადამიანი, ხოლო გაუნათლებელი, სწავლით შეუარაღებული, წაგვანება იმ დათიას, რომელმაც ბუზის ასაქმვედ უშველებელი ქვა სთხლია მეუღლანოვს შუბლში. ასეთივეა საქციელი ოქროსი.

(დასასრული იქნება)

უთხრა მომხივარს. ეს მოხდა 1892—94 წ. წ.

1896 წელს ქალს ეყოლა მეორე შვილი. ქმარმა ხელ-მეორედ მიჰპართა კონსისტორიას, რომ გამყარეთ ცოლს და წარუდგინა მოწმებელი ისინი, რომელთაც ქალი ენახათ ფეხმძიმობისა და ბავშვის დაბადების დროს. კონსისტორიამ განიხილა. რა ახალი შეამდგომლობა ქმრისა, დაადგინა: „რადგან მოპასუხებმ განაცხადა, რომ ქორწინების სიწმიდე არ დამირღვევია და მოწმეთა ჩვენებითაც არა მტკიცდება მოპასუხის დანაშაული“, ამიტომ უარი ეთქვას მომხივარს გაყრახედ. ამ დადგენილების გამო ქმარმა საჩივარი შეიტანა უწყმედის სინოდში.

რაკი ქმარი ორჯელედ ცოლმა დაამარცხა, ამიტომ ცოლის თავ-გასულლობას საზღვარი აღარ მიეცა და ახლა თვით მიიტანა იერიში ქმარზედ. ერთს დღეს მოულოდნელად ეწვია ქმარს და დაბინავდა იმის სახლში. განცვიფრებულმა ქმარმა სთხოვა ქალს თავი დაენებებინა იმისათვის, მაგრამ იმან უპასუხა, რომ მე უფლება მაქვს შენთან ვიცხოვრო. ქმარმა პოლიციას მიჰპართა, პოლიციამაც უარი უთხრა, რომ უფლება არა გვაქვს შენის სახლიდან განვდევნოთ შენი ცოლი. ამ გვარად მისდევს დღე დღეს კვირა კვირას და ქალი ქმრის სახლს აღარ შორდება. ქმარმა იმავით, რომ ჩემმა ცოლმა ხელზედ არ დაიხვიოს ის და არა სთქვას, რომ ამდენი ხანი ვიცხოვრებ ქმართან, როგორც კანონიერმა ცოლმაო, იმ საშუალებას მიჰპართა, რომ ჯერ ერთი თავი მიანება სახლს და ნათესავებთან გადასახლდა და მეორედ, ყოველ გვარი მოლაპარაკება მოწმებების თანადსწრებითა აქვს ქმარს ცოლთან. დიახ 10 წლის თავის ნებად ცხოვრების შემდეგ ამ ქალმა ისიც მოახერხა, რომ ქმარი სახლიდანაც კი გააძევაო, დასძენს გაზეთი.

ბა გაიკვიროს ბისმარკის მოღვაწეობა, მაგრამ ვერ გააძარტლებს კი და ბოდიშს ვერ მოხდის? „Libri paroli“ დასძენს: „ბებერი ავაზაკი ამერიკიდგან ველარავის ვერაფერს დაუშავებს“. „Figaro“ იგონებს ბისმარკის მიერ შედგენილ ყაღვლეებს ემსიღგან, ხოლო ამ გაზეთის თანამშრომელი, „Whist“ ამბობს: „თანამედროვე ხალხი ბისმარკის სახელს, თუმცა დიდებული არის იგი, წყევლა-კრულვით მოიხსენიებს“. სხვა სახელმწიფოთა ჟურნალ-გაზეთები იხსენებენ ბისმარკს, როგორც სახელმწიფო მოღვაწეს და ამ მხრივ ქება-დიდებას საზღვარი არა აქვს.

გაზეთი „Times“ სწერს, რომ ნაპოლეონის შემდეგ ჯერ არა ყოფილა ისეთი დიდმნიშვნელოვანი საპოლიტიკო მოღვაწე, როგორც ბისმარკი იყო. ბისმარკი ადამიანთა იმ გუნდს ეკუთვნის, რომელთა შესახებ იმ თავითვე ითქმის, რომ საქმენი მათნი არ იქნებებიან დავიწყებულნი. ბისმარკმა მუდამ კარგად იცოდა, რაცა სწადდა და თავისის სურვილის მისაღწევად მუდამ მხნედ მოქმედებდა და არ იცოდა, ყოყმანი რასა ჰქვიან. „Standard“ სწერს: ბისმარკის მიერ შექმნილი საქმე რო კიდევაც დაემხოს, კაცობრიობა მიანც არაოდეს არ დაივიწყებს იმის საოცარს ნიქსა და შემოქმედების უნარს.

ვენგრების გაზეთებიც ამას ამბობენ „Budapest Naplo“ (ბუდაპეშტ ნაპლო) სწერს: „ხუთს ზღვაში გემებზე გლოვის ნიშნად გერმანიის ბაირაღები ნახევრად დაშვებულია, ქვეყნის ხუთსავე ნაწილში ბისმარკის მიერ დაარსებული ახალ-ვენები ჰგლოვობენ ბისმარკის გარდაცვალებას. თითქმის ამ აზრისანი არიან ბისმარკის შესახებ იტალიის ჟურნალ-გაზეთებიც.

ნაკვეთი

ერთი დიდად განსწავლულია, მაგრამ ძლიერ გულ-შეაქოვა კარგი ჩამოყვანა აგარაკიდან ქალაქს, მივიდა თავისსახლში, რადგან წიგნები უნდოდა წავლო, შედგა თავისის სახლს კარები წინ და წაიკითხა წარწერა, „აგარაკად წავადნენ და აქ არ არიანო“, გაჯავრებით წამოეძახა:

— სად ეშპაში წათრეულან, ესეა ხომ ცაღიერი უნდა გაგბრუნდეს უკანაო!.. და გაბრუნდა კიდევ.

შურნალ-გაზეთებიდან

(ამოკრებილი ამბები) ყველას კარგად მოეხსენება, როგორ განვითარდა თანდათან სამკურნალო მეცნიერება ამ უკანასკნელ 10 წელს. ხოლო მომეტებულის სიამაყის უფლება აქვთ ჯარა-ეკიმებს. ჯარა-ეკიმები ეხლა კუზიანებსაც კი ასწორებენ. ამ ბოლო დროს-კი ხელი მიჰყვეს ულაზაზო და მახინჯის სახის ლამაზსახედ გადაქმნას. შეიძლება, ძლიერ იტყვივით ესა და სთქვათ, აბა ვინ გაასწორებს უშნო და ულაზაზო ცხვირს, ვინ გალაზაზებს უშნო ყურებსა და წარბებს, ვინ გაასწორებს შუბლზე ნოკუსაო. ვინა და იერმა-

ტოლოგის ინსტიტუტის ეხლანდელი ჯარა-ეკიმი ვილბურტი. ესთქვათ, ადამიანს ძლიერ დიდ, კონხიანი ცხვირი აქვს, ჯარა-ეკიმი ჯერ დიდის ცხვირის პატრონს აძინებს, მერე ცხვირის ორთვე მარიდგან გასჭრის კანსა, შემდეგ ხერხით მოსჭრის ცხვირის ძეგლს, რამდენიც საჭიროა, გადაფარებს ისევ კანსა, შეჭკურავს და შეახვევს. ცოტა ხანს შენდვდ ადამიანს დიდისა და უშნო ცხვირის მაგიერ ზომიერი და მოხდენილი ცხვირი ექმნება. ასევე ასწორებს ეს ეკიმი საპუა და ჩაქუქარულ ცხვირს. ადვილიაო, ამბობენ, აგრეთვე უშნო ყურების გასწორება. უფრო დიდი სახელი მოიხვეჭა ამ ჯარა-ეკიმმა შუბლზე ნოკების გასწორებით. აი როგორ იქცევა აქ ჯარა-ეკიმი. ჯერ შუბლის კანს გასჭრის იმ ადგილას, სადაც თმა იწყება. მერე იმდენს კანს ამოსჭრის, რამდენიც საჭიროა, რომ ნოკები გასწორდეს, ასწვეს ხევით შუბლის კანსა და მიაკერებს. რალა თქმა უნდა, რომ ჯარა-ეკიმს სულ ადვილად შეუძლიან სახიდან ამოიყვანოს ჭორღლი.

ერთის სიტყვით, ვისაც თავისი სახე არ მოსწონს და გალამაზება უნდა, შეუძლიან წავიდეს ნიუ-იორკში, იქ მიჰპართოს სახელოვანს ჯარა-ეკიმსა და დირექტორს ჯონ ვიდურს და იქიდან გალამაზებულისა და გამწვინებულის სახით დაბრუნდეს. ერთი რამ არის მხოლოდ საჭირო გალამაზებისათვის, — ფული, მეტი არაფერი.

საისტორიო და საბიბლიოგრაფიული წყაროები

(წერილი: ნბ) (შემდეგი *)

კლემენტის მოსდევს (გვ. 424). თუქსა: იგლისა: თ:სა ცხოვრებად და მოქალაქობად წმიდის მამისა ჩუენისა და მოციქულთა სწორისა ბაგრატიის, მდღელ-მოდღურისა ტავრომანელთა ქალაქის ქალაქისა სივილიისა, რომელი აღწერა ევგარე ეპისკოპოსმან, მოწაფემან რომანს. გუაჟურ-თხენ უფალაო.

დელ-მამა ბაგრატიისა და თვით ბაგრატიც, პონტოს ქვეყენლი, წავიდნენ იერუსალიმსა და პალესტინას, და იხილეს-რა ქრისტე მოციქულე-ბითურთ და მოისმინეს რა ქალაგება მაცხოვრისა, ირწმუნეს იგი და ლირს იქმნეს საბანელსა მეორედ შობისასა ბრძანებითა უფლისაათა კელითა წმიდისა მოციქულის პეტრესითა.

შემდეგ ამისა გაქრისტიანებული სახლობა დაბრუნდა. პონტოსავე. ქრისტე რომ ამალდა და მოციქულ-სა... უყოილდეს სასაოცილად, ბაგრატს, უკვე დაობრებულს, ეწვია მოციქული პეტრე და მის სახლში გამართა ეკლესია და ეპისკოპოსად დაადგინა მაქსიმინოს და დანიშნა მდღელნი, დიაკონნი და მრავალი ერი შესძინა ქრისტესა. ამ ეკლესია-აში პეტრემ გამოასახენა ხატი ქრისტესი, თვისი და ბაგრატიის, მერე დალოცა ყველანი და წავიდა კილიკიას. მას გაჰყვა ბაგრატიცა, რომელიც პეტრემ ეპისკოპოსად დანიშნა და წარგზავნა სივილიას მოსაქცევად მოქალაქეთა სურაკუხელთა და ტავრომანელთა. და ბაგრატმა სახელოვანად შეასრულა მისი მინდობილობა: მონათლა ტავრომანელთა ერი და მთავარი მათი ვონიფანტე და აღაპართენა ტაძარი ოქროთ შემკული.

(კაბადონი 591); სახელითა ლუთისათა და მეოხებითა წმიდისა ლუთისმზობელისათა. ძლიერებითა ცხოველმყოფელისა და პატიოსნისა ჯურისათა და მეოხებითა წმიდისა და დიდებულისა და წინამორბედისა და ნათლისმცემ-

ლისათა და მეოხებითა წმიდითა მოციქულ-თათა, ჯადლითა და შეწვევითა წმიდისა მამისა ჩუენისა ილარიონისითა მე უღირსი გლახაკი ჰრომანელი მამა გელასი ჩემსა წინამძღუბასა (?) ღირს ვიქმენ აღწერებად წმიდასა ამას და სულითა განმანათლებელსა კლემენტსა და ცხოვრებასა წმიდისა მოციქულთა სწორისა ბაგრატიისა საიდებელად და სალოცველად ლუთი-დალოცილისა და ძლიერისა აფხაზთა და ქართველთა მეფისა ბაგრატიისთვის და ძისა მათისა გეორგი კურატალატისათვის. ადიდენ ღმერთმან, და სალოცველად სულისა ჩემისა და მშობელთა ჩემთათვის და ყოველთა მამათა და ძმათა ჰრომანელთათვის. დაიწერა კელითა სომეხ-დვალისათა სოხასტებისა შინა ჰრომანიანსა ანაწმიდას მეფობასა დოკისასა მას ეამსა ოდეს ბაგრატიის ასოლი მართა სამეფოს იყო. ქრონიკონსა: სპე: (1066 წ.).

და დადევნე ეკლესიასა ჰრომანიანისა. საყდარსა წმიდითა მოციქულთასა. აწ წმინდანო მამანო და ძმანო ვინცა ვინ აღმოიკითხვიდეთ წმიდასა ამას წინსა ჩვენ წარსროლთათვის ლოცვა ყავთ. ღმერთმან გარწმონოს რათა ევდებრებითა თქვენითა ღმერთმან სასყიდელი შრომისა მთავარსა და ვინცა ვინ ესე წიგნი რათაცა მიხვითა პარვითა გინა თხოვითა გინა მძლავრებითა ჰრომანიანისა ეკლესიასა გამოაყუას იყავნ იგი წყევასა და შეჩუენებასა ქუეშე. ამინ იყავნ:

იქვე ძველის ხეყულის მხედრულით: ღმერთო შეონდვეი ყოველი ცოდვანი მისი: ბერისა მამაცისასა ნიკოლოზისა. რომელი ეღირსა. წმიდითა ამა წიგნსა მიმთხუევადა...

წმიდა ნიკოლოზ შეიწყალე ფრიად ცოდვილი საწყალობელი ხუცესი ამა მოძღვრისა ნათელუნიანოს(?)

(იქვე ხუცესად): ქ. უფალა სახიერო და კაცთ-მოყვარეო: შეიწყალე გლახაკი სულითა: ბასილი ცოდვილი: ოდეს იგი მიაგებდე კაცად-კაცადსა საქმესა მისისაებრ:

(დასასრული იქნება)

დებემა
(რუსეთის დებეშათა სააგენტოსაგან).
29 ივლისი
(ეს დებეშა ღამის 12 საათზე მოვიდა)

ბოშსკი. ირკუტსკი პირველი ტვირთის მატარებელი მოვიდა.

საკომერციო კურსები

ქლოფისა და ვაყებისათვის (წელი მერვიდმეტე) კურსების დანიშნულება ის არის, რომ სპეციალური საკომერციო განათლება შესძინოს მსურველთ, როგორც ქალაქს, ისე ვაჭრებს, და მოამზადოს ვარჯიშობის შემწეობით ანგარიშის დახელოვნებით მკოდნენი. სწავლის გათავების შემდეგ მოწმობანი ეძლევათ. 1898—99 სამოს-წავლო წელს შემდეგი საგნები იქნება სასწავლებელი: 1) საკომერციო ეკონომია, 2) საკომერციო ანთიმეტეა, 3) ბუხგალტერა (მარტივი, ორ-კეცი და საბანკო), 4) ანთიმეტეა სასაგანაშო ჩოთქით, 5) საკომერციო მიწერა მოწერა, 6) საკაჭრო და სათამაშოქო წესდებანი, 7) მსწრაფლ წერა და წარგატრული და შინაანი (исправление дурного почерка). სწავლა დაიწყება 15 სექტემბრიდან. ახლად შემომსვლელთა მიღება დაიწყება 1 სექტემბრიდან, ყოველ დღე დილის 10 საათიდან თერთმეტამდე და საღამოს 4 საათიდან 8 საათამდე, კურსების სადგომში, სახლი ადუქ. სანდრე ფრადონოვისა, № 9, სერგაიკისა და მთის ქუჩაზე, აფთაქის ბარ-დაბარ. პროგრამები და წესები კურსებისა უსასყიდლოდ შეიძლება მიიღოს მსურველმა კურსების სადგომში და ძმითა წოვიანოვების საბანკო კანტორაში, სიონის ქუჩაზე. ვინც ქალაქს გარეშე სცხოვრობს, შეუძლიან წერილით მიჰპართოს კურსების დამაარსებელს ს. შ. მანუელანს, ტფილისს. (24—14)

კლიუკვან ექსტრაქტი

რ. კელიერისა და ანბ. მოსკოვის ქარხანაში დამზადებული, იძლევა მეტად სუფთა და კარგის ფერისა და გემოს სასმელს. ისეიდება მშველბან მშველა ქალაქის დიდ ვაჭრებთან. (Клюквенный экстрактъ). (3—მ.—1)

ნიუ-იორკი. მანილიდან კომბა მიღებული, რომ 31 ივლისს 3,000 ესპანიელი დაეცა ამერიკელთა ბანაკს მანილიასთან. ესპანიელები უკუქცეულ იქმნენ და დიდი ზარალიც მოუვიდათ. მეამბოხენი არ გარეულან ამ ბრძოლაში.

„Journal“-ლიც იუწყება ამ თავდასხმის ამბავს და თან დასძენს, რომ ესპანიელთა შორის 200 კაცი მოკლულა და 300 დაჭრილიაო. ამერიკელთა შორის მოკლულია 2, დაჭრილი 44.

ცამბინი. ბოლგარიის მთავრის პატივსაცემლად ტაძარში სადღესასწაულო ღვთის-მსახურება იქმნა გარდახდილი უმაღლესთა გვამთა და მონხელეთა თანადსწრებით. საპატიო სადილის დროს მთავარმა ნიკოლოზმა სადღეგრძელო წარმოსთქვა და განაცხადა, რომ დიდად მიხარის ჩემის ძმის—მთავრის მოსვლა, რომელსაც დიდხანს ველოდი და რომელიც რუსეთის ნახვის შემდეგ მესტუმრაო. ჩერნოგორია და ბოლგარია, შეერთებულნი საერთო კავშირით, ერთად, თანახმად უნდა მოქმედებდნენ. შემდეგ მთავარმა ნიკოლოზმა მთავრის ფერდინანდის სადღეგრძელო დალია. მთავარმა ბოლგარიისამ უპასუხა, რომ ჩემმა საკუთარმა სურვილმა და მოვალეობამ ნომიყვანა ამ გმირ ხალხთან, რომელთანაც ბოლგარია შეერთებულა ეროვნულის კავშირითა და საერთო სარწმუნოებითაო. საერთო მოვალეობის გარდასახდელად მკიდრო მეგობრობა აუცილებელად საჭირო. დასასრულ მთავარმა ფერდინანდმა დალია მთავარის ნიკოლოზის სადღეგრძელო.

ბანსხალუბანი